

Als gecertificeerde instelling juichen wij het doel van de voorgestelde wijziging van het Besluit Jeugdwet toe, namelijk het verbeteren van de beschikbaarheid van jeugdzorg. Toch blijven er voor ons diverse vragen en aandachtspunten openstaan, met name op het gebied van wachttijden, beschikbaar aanbod, en de rol van de toezichthouder. Hieronder lichten wij onze zorgen en suggesties nader toe.

1. Wat lost deze wet nu precies op?

Een fundamentele vraag die wij blijven stellen, is: wat lost deze wetswijziging nu precies op? Vooralsnog kunnen wij hier geen eenduidig antwoord op geven. Hoewel het besluit een aantal nieuwe verplichtingen introduceert, blijft onduidelijk op welke manier dit concreet gaat bijdragen aan het verminderen van de knelpunten die we momenteel ervaren in de jeugdzorg, zoals de lange wachtlijsten en het tekort aan specialistische zorg. Dit roept de vraag op of de wet daadwerkelijk de benodigde verbeteringen zal realiseren.

2. Aanpak van wachtlijsten en wachttijden

Wij onderschrijven de noodzaak van een regiovisie waarin aandacht is voor het aanpakken van wachttijden, maar we missen een duidelijk kader voor deze aanpak. Het besluit biedt onvoldoende richting of normering op dit vlak. In dit verband pleiten wij voor de opname van een concrete norm voor de wachttijd, zoals een maximale wachttijd van drie maanden voor pupillen die onder jeugdbescherming (JB) of jeugdreclassering (JR) vallen.

3. Voldoende beschikbaar aanbod

Het besluit stelt dat specialistische jeugdhulp, wanneer er onvoldoende volume is binnen een regio, gepositioneerd kan worden binnen een landelijk aanbod (LTA). Dit is een goed uitgangspunt voor zorgvormen die vanwege hun kleinschaligheid niet rendabel uitvoerbaar zijn op regionaal niveau. Echter, wij missen een duidelijke norm die bepaalt wanneer een aanbod daadwerkelijk als specialistisch of kleinschalig wordt beschouwd. Het overlaten van deze beslissingen aan regio's en gemeenten brengt het risico met zich mee dat er geen prikkel is om regionaal (hoog) specialistisch aanbod te ontwikkelen. Normeringen met betrekking tot volume en rendabiliteit zijn noodzakelijk om de ontwikkeling van specialistische zorg binnen regio's te stimuleren en te voorkomen dat specialistische hulp te ver van het kind en zijn omgeving plaatsvindt.

Daarnaast bestaat het risico dat het LTA als "vangnet" wordt gebruikt, waardoor complexe zaken te snel worden doorgeschoven naar landelijke voorzieningen. Dit staat haaks op het principe van 'Thuis voor Noordje', waarin vijf belangrijke uitgangspunten centraal staan:

1. **Noordje groeit zo thuis en zo veilig op** – Het streven moet altijd zijn om kinderen zoveel mogelijk thuis en in hun vertrouwde omgeving te laten opgroeien, ondersteund door passende hulp die dichtbij beschikbaar is.
2. **Noordje blijft op eigen school** – Het is essentieel dat kinderen in hun eigen schoolomgeving kunnen blijven, wat bijdraagt aan hun stabiliteit en ontwikkeling.
3. **We brengen de expertise naar Noordje, naar het gezin en naar school toe** – In plaats van het kind uit zijn omgeving te halen, moet de benodigde expertise naar het kind worden gebracht, zodat de zorg dichtbij en geïntegreerd is in de dagelijkse leefomgeving.
4. **We werken gelijkwaardig samen en luisteren oordeelloos** – Samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders, scholen, ouders en het kind zelf moet gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en oordeelloos luisteren, wat zorgt dat er wordt aangesloten bij de werkelijke behoeften.

5. **We doen dit (samen)lerend** – De aanpak moet altijd gericht zijn op samen leren, door voortdurend te reflecteren en verbeteren op basis van de praktijkervaringen en de inbreng van alle betrokkenen.

Het risico dat complexe zaken naar landelijke voorzieningen worden doorgeschoven, past niet binnen deze principes. Het streven moet altijd zijn om de zorg zo dichtbij mogelijk te organiseren, waarbij de expertise naar het kind wordt gebracht in plaats van andersom. Daarom pleiten wij ervoor om meer richting en normering te geven aan de regionale ontwikkeling van specialistische jeugdhulp, zodat ook in de regio een passend aanbod voor 'Noordje' wordt gecreëerd.

4. De rol en functie van de toezichthouder

De rol van de interne toezichthouder blijft voor ons onduidelijk. Wij vragen ons af of het invoeren van deze functie ook voor kleine zorgaanbieders noodzakelijk is. Is het mogelijk om een omzetgrens te hanteren, zodat deze verplichting alleen geldt voor organisaties vanaf een bepaald schaalniveau? Het huidige voorstel lijkt de weg vrij te maken voor het uitfaseren van kleine, maar zeer waardevolle aanbieders. Verder is de relatie tussen de nieuwe toezichthouder en de bestaande Raad van Toezicht, die bij gecertificeerde instellingen en grotere organisaties al aanwezig is, niet helder. Wij verzoeken om in de wet de precieze verhouding en rolverdeling tussen deze twee organen te benoemen, en te verduidelijken wat de specifieke toegevoegde waarde van de nieuwe toezichthouder is.

5. Samenhang met de wetswijziging Jeugdbescherming

Een belangrijk aspect dat in de stukken ontbreekt, is de verbinding met de aankomende wetswijziging rond de bevoegdheden van de jeugdbescherming. In het bijzonder het mogelijk verplicht betrekken van de volwassen GGZ bij jeugdzorgzaken. Hoewel er in de huidige documenten veel wordt besproken over GGZ-vormen binnen de jeugdzorg, ontbreekt een expliciete verbinding met de op handen zijnde wijzigingen binnen de Jeugdbescherming. Wij verzoeken om meer duidelijkheid te verschaffen over hoe deze twee wetswijzigingen op elkaar aansluiten, zodat er geen lacunes ontstaan in de zorg voor kwetsbare jeugdigen.

6. Samenwerking tussen Jeugdhulp, WMO en WLZ

Een laatste zorg betreft de versnippering van de verschillende geldstromen tussen jeugdhulp, WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning), WLZ (Wet langdurige zorg), en onderwijs. De voorgestelde wijziging biedt geen verbindende maatregel om deze stromen effectief te integreren. Binnen gemeenten zijn deze verantwoordelijkheden vaak over verschillende afdelingen verdeeld, wat de samenwerking bemoeilijkt en zorgt voor een hoge administratieve belasting. Wij zien dit als een gemiste kans om de verkokering in de financiering van jeugdhulp, WMO, WLZ en onderwijs aan te pakken en zo de toegang tot zorg voor jongeren te vereenvoudigen.

Conclusie

Hoewel de voorgestelde wijziging belangrijke stappen zet in de verbetering van de beschikbaarheid van jeugdzorg, blijven er op cruciale punten vragen en zorgen bestaan. Wij verzoeken dan ook om verdere verduidelijking en aanscherping van de wetgeving, vooral op het gebied van normeringen rond wachtlijden, specialistische zorg, de rol van de toezichthouder, en de verbinding tussen verschillende zorgdomeinen.